

DATT Í ROTTANGA

EIGUR LÍVÍÐ Í

– Eg var øgiliga bangin, og beinini ristust, men eg kláraði at hála hana upp úr tanganum. Tað sigur seks ára gamla Jennleyg Kallsoy, ið týsdagin bjargaði fyra ára gomlu Tórunn, sum datt í ein rottanga, tá tær báðar vóru úti og spældu. – Eg orki ikki tankan um, hvat kundi verið hent, um alt ikki spældi so væl av, sigur mamma Tórunn Kruse, Guðrun Jacobsen

Rannvá G. Fossaberg

Týsdagurin tann 17. juni í ár er ein dagur, sum tvær familjur á Eiði ongantíð fara at gloyma. Tað var henda dagin, at Guðrun Jacobsen og maðurin kundu mist fyra ára gomlu dóttрина, Tórunn.

– Hendingin hevur sett ein ordiligan hvøkk í okkum, og so hvørt dagarnir ganga, gongur tað meir og meir upp fyri okkum, hvussu galið tað í veruleikanum kundi gingið, sigur Guðrun Jacobsen.

Var tað ikki fyri seks ára gomlu dóttрина hjá Gunnvør Kallsoy, Jennleyg, hevði Tórunn neyvan gingið úti og spælt aftur, soleiðis sum hon ger í dag.

Høvdið fór undir

Tað var ein týsdagur sum flestu aðrir á Eiði. Seks ára gamla Jennleyg var farin ein túr til vinkonuna, Tórunn, ið er tvey ár yngri. Tær plaga javnan at spæla saman, og somuleiðis kennast familjurnar hjá teimum báðum væl.

Um 18-tíðina avgera genturnar, at tær skulu fara út at spæla og hava hundin hjá Tórunn við sær. Tá tær hava gingið umleið 50 metrar frá húsum, hendir tað óvæntaða. Jennleyg varnast bráðliga, at hundurin, tær ganga túr við, stendur og hyggur niður í eitt hol.

– Eg fari yvir til hundin fyri at vita, hvat hann hyggur at, og tá siggi eg, at Tórunn er dottin niður í holið, greiðir seks ára gamla Jennleyg frá.

Tórunn er dottin niður í ein rottanga, ið er umleið tveir metrar djúpur, og stríðist við at halda høvðinum uppi yvir vatninum.

– Eg náddi ikki botnin, so eg sprellaði bara við beinunum. Men høvdið fór undir, fortelur Tórunn stillisliga. Tað er eyðsæð, at litla gentan er kløkk um upplivingina.

Jennleyg, sum sær vinkonuna stundum vera undir í vatni, ber skjótt at.

– Eg legði meg niður á knøini, og so helt eg um hondliðið á Tórunn og háláði hana upp, sigur Jennleyg og leggur afturat, at bjargingin eydnaðist ikki fyrstu ferð, men aðru ferð fekk hon vinkonuna upp úr tanganum.

– Eg segði einki við hana, tá hon kom upp, men hon græt og var øgiliga skitin, greiðir Jennleyg frá.

Hoyrdu grátin

Tað gingu bert heilt fáir minuttir, frá tí at genturnar fóru heimanfrá, og til at Tórunn datt niður í rottangan. Mamma Tórunn, Guðrun Jacobsen, var á veg út at hanga klæðir á snórin, tá genturnar fóru úr túninum.

– Eg havi bara staðiðuttanfyri í heilt stutta tíð, tá eg hoyri eitt undarligt róp og grát. Júst eins og onkur, ið roynir at fáa ondina aftur. Eg sleppi so bæði klemmum og klæðum alt fyri eitt, tí eg hoyri, at her er okkurt áfamt, fortelur Guðrun Jacobsen.

Tá hon er komin út um túnið, sær hon tær báðar genturnar og hundin standa har. Tórunn er dýggjvát, skitin og grætur. Jennleyg stendur heldur forsøgd við síðuna av.

– Maður mín hevur eisini hoyrt grátin og kemur út. Í skundi fáa vit skitnu klæðini av Tórunn og skunda okkum inn á baðiverilsis og undir brúsuna. Jennleyg segði seg vilja bíðauttanfyri á trampolinini, greiðir Guðrun Jacobsen frá.

Í somu løtu ringir mamma Jennleyg, Gunnvør Kallsoy, til Guðruna Jacobsen.

– Eg hoyri, at tað er ein øgiligur gangur hjá teimum og eitt barn, sum grætur. Tað einasta, sum Guðrun fær sagt við meg, er, »dóttir tín er ein hetja«, sigur Gunnvør Kallsoy og heldur fram:

– Eg og maðurin skunda okkum síðani heim til Guðruna og tey. Mann vildi kanska hildið, at vit øll vóru á gosi,

Frá vinstri: Gunnvør Kallsoy, Jennleyg Kallsoy, Tórunn Kruse og mamma hennara, Guðrun Jacobsen

Myndir: Sigmar Mørkøre

men tá vit komu inn, var stemningurin róligur, hóast øll vóru rættiliga kløkk um hendingina, sigur Gunnvør Kallsoy, sum alt fyri eitt spurdi dóttir sína, hvat var hent.

– Hon var púra rólig og fortaldi nærmast púra órðr, at Tórunn var dottin í eitt hol, og hon hevði hálað hana upp, sigur Gunnvør Kallsoy.

Mátti á Lands-sjúkrahúsið

Teir fáu minuttirnar, Tórunn hevði verið niðri í rottanganum, hevði hon fingið rættiliga nógv av skitna vatninum niður í seg.

– Umframt at vera skelkað av hendingini gjørdist hon eisini kropsliga illa fyri longu tíðliga um kvøldið. Klokkan var ikki sjeý, tá hon byrjaði at siga, at hon vildi í song, og tað er als ikki vanligt fyri

dóttir okkara, so vit vistu, at hon hevði tað ikki heilt gott, greiðir Guðrun Jacobsen frá.

Tórunn lá á sofuni næstu tímarnar, men hon svav ógvuliga óróliga og græt. Seint um kvøldið fekk hon febur og fór at spýggja.

– Eg hevði práttað við læknan fyrr um kvøldið fyri at vita, hvussu vit skuldu fyrihalda okkum aftan á hendingina. Tá segði læknin, at kom broyting í, skuldu vit seta okkum í samband við hann aftur. Tá hon so byrjaði at spýggja nógv og fekk fepur, fóru vit suður á Landssjúkrahúsið, har ymsar royndir vórðu tiknar. Infektiónstølini sóu ikki so galin út, og tí blivu vit ikki innlagdar, men vit valdu kortini at sova hjá eini fastur í Havn, greiðir Guðrun Jacobsen frá.

Tíðliga morgunin eftir fer

Guðrun Jacobsen norður til Eiðis aftur við dóttirini.

– Hon tóktist at vera væl fyri, men byrjaði aftur at spýggja á veg norður. Tá fóru vit á læknameiðstöðina við Norðskála, og tá vístu royndirnar, at infektiónstalið var hækkað. Talið var ikki alarmerandi, so tað var ikki annað at gera, enn at halda eyga við støðuni hjá gentuni, fortelur Guðrun Jacobsen.

Næstu dagarnar kom Tórunn spakuliga fyri seg, men var rættiliga merkt av hendingini.

– Hon svav ikki serliga væl, vaknaði bráðliga, bresti seg upp, fór at gráta og kikkaði eftir ondini. Tað er heilt sikkurt nakað, sum stavar frá hendingini, sigur Guðrun Jacobsen.

Óvanligt bragd

Nú skjótt ein vika er liðin, síðani hendingin fór fram, hava familjurnar hjá gentunum hugsað nógv um tað, sum hendi. Serliga eru tey øll ovfarin av, at seks ára gamla Jennleyg var so skilagóð og bar skjótt at við at fáa vinkonuna upp úr rottanganum.

– Vit hava ikki snakkað meir um trygd við børnini, enn onnur foreldur gera, haldi eg. Tað hevur verið hetta her við, at tey skulu ansa eftir bilum, vera ansin tá tey fara oman á keiina, eru uppi á vatninum og slíkt, men annars hava vit ikki snakkað stórvegis um trygd, og hvussu mann ber seg at í neyðstöðu, sigur mamma Jennleyg, Gunnvør Kallsoy, ið sum vera man er errin av dóttirini.

– Vit eru ótrúliga errin og glað fyri, at hon gjørdi, sum hon gjørdi í hasi støðuni. Eisini eru vit bilsin um, at hon var so rólig í støðuni, slóð kalt vatn í blóðið og megnaði at hála vinkonuna upp, sigur Gunnvør Kallsoy.

Of tað, sum Jennleyg gjørdi, tá hon bjargaði vinkonuni, er veruliga eitt bragd.

– Vaksnir menn hava verið og hugt á staðnum, har tangin er, og teir skilja ikki, hvussu hon hevur fingið fatur á Tórunn og enntá hálað hana upp úr tanganum. Onkur vil enntá vera við, at tað eigur at vera ómøguligt, men Jennleyg gjørdi tað kortini, sigur Gunnvør Kallsoy.

Genturnar báðar tosa ikki so nógv um hendingina nú, men mammurnar eru als ikki í iva um, at tær framvegis eru skelkaðar, hóast tær kanska ikki tosa eins nógv um hendingina nú, sum tá.

– Fyri hvønn dag kemur okkurt fram um hendingina. Jennleyg hevur altíð lagt seg sjálv at sova, men líka síðani handan týsdagin hevur hon viljað havt onkran hjá sær, tá hon leggur seg, sigur Gunnvør Kallsoy, og Guðrun Jacobsen heldur fram:

– Eg havi lagt merki til, at Tórunn alla tíðina vil hava okkum tætt við, og hon vil helst ikki vera einsamøll, sigur Guðrun Jacobsen, sum undrast á, at genturnar ikki hava fingið bjóðað okkurt slag av krisuhjálpi.

– Hetta er ein ógvuslig uppliving, og sum foreldur veitst tú heldur ikki ordiliga, hvussu tú skalt fyrihalda teg, hvørjar reaktiónir barnið kann koma við og so framvegis, sigur Guðrun Jacobsen.

Genturnar sjálvar skilja ikki so væl alt tosið um tað, sum hendi týsdagin í farnu viku.

– Tórunn datt í holið, og so hjálpti eg henni upp, sigur Jennleyg.

Mamma Tórunn orðar tað tó nakað øðrvísi.

– Eg kann ikki forklára, hvussu takksom eg eri fyri tað, sum Jennleyg gjørdi. Vit kunnu ongantíð takka henni nóg mikið. Bragðið kann hvørki gerast upp í pengum ella øðrum, sigur Guðrun Jacobsen.

rannva@sosialurin.fo